REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iulin Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 39. Brașov, Miercuri 19 Februarie (4 Martie). 1903.

„Mâna Vienei“.

Până acuma Kossuthiștii n'au avut noroc cu obstrucțiunea lor contra proiectelor militare. Le-a succes, ce-i drept, a trăgăna desbaterea în cameră și vor fi în stare sĕ împiedece votarea lor încă nu se scie până când, dér își vor ajunge óre ținta de a zădărnici cu totul acele proiecte și de a face un pas decisiv înainte spre crearea armatei naționale maghiare?

Etă marea întrebare a momentului, care face adi multă bătaie de cap guvernului Szell și partidului sĕu. Cei dela cârmă trebuie sĕ fie cu atât mai îngrijați, cu cât au ajuns de fapt între douĕ focurĭ: de-o parte oposiția maghiară, care le amăresce dilele, de altă parte elementara isbucnire a unei energii neașteptate a magnaților austriacĭ în apĕrarea convingerilor și postulatelor lor, în ce privesce unitatea armatei comune.

Diarul vecĭnic guvernamental, scris nemțesce, din Budapesta, vorbind de manifestația conților, baronilor și cavalerilor din camera Seniorilor austriacĭ, găsesce, că aceștia au făcut un escelent serviciu numai stângei estreme maghiare și nimĕnui altuia în lume, și se plânge, că domnii din parlamentul austriac n'au avut altă trébă, decât a umbla sĕ salveze armata, când guvernul și partida liberală maghiară șĭ-au făcut datoria deplină în apĕrarea instituțiunei armatei comune. Seniorii austriacĭ au mânat apa pe móra kosuthiștilor, presentând tot-odată partida guvernului din Ungaria, înaintea lumei din afară, ca pe una ce toleréză numai esistența armatei comune.

Ce însemnéză acésta, décă nu că în adevĕr guvernul Szell, cu stêlpul sĕu Apponyi cu tot, au ajuns între ciocan și nicovală?

Dovadă însĕ, că amintitul diar al guvernului și al lui Max Falk pare a nu privi așa de tragică mânia și indignarea Koșuthiștilor, cărora le-a dat nutremênt manifestația Seniorilor austriacĭ, e faptul, că în acelașĭ articol, în care face observările sus atinse, găsesce, că tótă obstrucțiunea stângei estreme n'are înțeles și nu-șĭ póte ajunge scopul.

„Ce va eși“, dice, „din continuarea obstrucțiunei nu sciu nicĭ deii, nicĭ ómenii, și ce-șĭ gândesce stânga estremă despre acésta, ea însășĭ nu scie, căcĭ cu idei în genere nu șĭ prea bate capul acésta bravă tovărășie“.

Cum se vede, șoviniștii dela „P. Lloyd“ nu prea vorbesc cu respect despre isprăvile stângei estreme. Tocmai în împrejurările date și față cu protestarea austriacă, acest limbagiu dovedesce, că în realitate cei dela guvern totușĭ nu consideră așa de bagatelă manifestația camerei Seniorilor austriacĭ și că situațiunea guvernului Szell e mai delicată și mai gravă, decât o înfățișéză foile lui oficióse.

Francisc Kossuth și ai sĕi vorbesc érășĭ de „mâna Vienei“ care se mișcă și se vîră pretutindenĭ spre a storce dela țéră mai mare dare în banĭ și în sânge tocmai atuncĭ, pe când ea se află în mare sĕrăcie. Și cum cântă Kossuth cu soții sĕi așa ciripesc și cei ce represintă la adunările de protestare, ce se țin tocmai acum, „opiniunea publică“ pe care diarul guvernamental o ia în zeflemea, numindu-o „opiniune publică dela Bugacz, Dombszög și Mucsa“.

Acésta de-ocamdată mai mult pentru ochii lumei, ca sĕ nu crédă, că majoritatea se identifică cu d'alde Barabas și Ugron, căcĭ de altă parte foia șovinistă neo-maghiară lasă a-se ceti printre rêndurĭ, că deu, îi cam pasă d-lui Szell de agitațiunea celor estremĭ, din care causă a și început a-i amenința cu disolvarea dietei.

Ca în cameră, așa și în meetingurile de protestare contra proiectelor militare estremii din stânga resuscitéză cu predilecțiune cele petrecute la 1848 și se'ncércă a asemĕna aparițiunile de atuncĭ cu cele de astădĭ.

La 1848 — dise deputatul Eötvös în meetingul de protestare din Budapesta — pe când coróna a permis guvernului maghiar, ca națiunea sĕ-șĭ păzéscă drepturile sale și sĕ-șĭ organiseze armata sa, pe atuncĭ ea a conces șoptitorilor sĕi austriacĭ ca cu armata lor pregătită sĕ atace Ungaria. Și astădĭ? Pe când guvernul maghiar face în cameră promisiunĭ, că se vor considera anumite postulate naționale la reorganisarea armatei, în Austria guvernul de acolo vorbesce tocmai în sens contrar. Acésta seménă fórte primejdios cu lucrurile dinainte de 1848“...

Décă în adevĕr „mâna Vienei“ cea „nevĕdută“ ar fi în joc, aflare-ar ea pe cei dela cârma Ungariei mai pregătițĭ ca odinióră?

Rusia și comisiunea Dunărénă. Diarul „Nowoje Wremja“ cere denunțarea tractatului în privința comisiunei europene a Dunărei, deórece décă denunțarea nu se face în douĕ lunĭ, deplinele puterĭ ale comisiunei ar fi prelungite. Diarul susține deplinul drept al Rusiei de a domina Marea-négră fără amestecurĭ internaționale, adăogând, că rolulul strategic al Dunărei, al acestui mare *fluviu slavic* (?), care a înghițit atâta sânge rusesc, n'a încetat. Ce scop póte sĕ aibă comisiunea internațională de supraveghere? întrébă organul. Ungaria n'a consultat'o când a ridicat pedecile de navigațiune la Porțile-de-Fer, instituind o taxă exagerată de navigațiune. Nu trebue sĕ se permită Austro-Ungariei sĕ facă parte din noua comisiune, décă Rusia nu va participa la comisiunea de supraveghiere a navigațiunei pe cursul austro-ungar al Dunărei. Delegații țĕrilor ne-danubiane ar fi de prisos. Numai resolvându-se într'un mod satisfăcĕtor cestiunea, va fi cu putință desvoltarea navigațiunei pe Dunăre.

Un avertisment. „*Alkotmány*“ de la 1 Martie se ocupă cu atacurile kossutiștilor contra armatei și dinastiei și le dă următorul avertisment:

„Este zadarnic a pune pistolul în pieptul contrarului, décă acel pistol e încărcat cu vată, în loc de glonț. Frasele bombastice nu valoréză nimic când scim, că frasele nu devin realitate. Décă 49-iștii din sînul partidului kossuthist fac alusiunĭ, carĭ pun în prospect rescóla națională, cum s'a întêmplat și adĭ (ședința de Sâmbătă) și-șĭ îndréptă mereu atacurile în contra persónei regelui, atuncĭ ei înși-șĭ strică efectul vorbirilor lor, fiind-că pathosul patriotismului, în urma esagerării, ușor devine grotesc.

„În interesul demnității luptei nóstre naționale, a seriosității și succesului ei, avertisăm pe toțĭ: sĕ nu se lase ța fi răpițĭ a face declarațiĭ, carĭ se opun legilor și principiului monarchic. Tonul, care a fost la locul sĕu în dieta ungară atuncĭ, când Jellacsics în mod mișelesc a năvălit în partea țĕrii de dincóce de Drava și când s'a apropiat Windischgrätz, *nu este la loc acum*, când purtătorul corónei este un domnitor care respectă constituția și când avem ministeriu maghiar responsabil, care este dator a purta rĕspunderea pentru tóte faptele domnitorului. Sĕ ne gândim, că peste Laita ne aleșuesc tot cuvêntul și orĭ-ce declarație aspră o întrebuințéză îndată în contra „națiunei maghiare rebele“. Cel ce voesce, decĭ, sĕ apere drepturile constituționale ale națiunei maghiare, acela sĕ unéscă energia cu înțelepciunea și la nicĭ o provocare austriacă sĕ nu se abată de pe calea legalității, de dragul efectului oratoric. Puterea nóstră consistă de o parte în legile ungare, de altă parte în principiul monarchic.... Noi nu dicem, că regele comite o ilegalitate prin aceea, că până acum a menținut limba germană ca limbă a armatei. Nu dicem, că regele n'are

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Istoria unei crime.

De Maxim Gorki.

(6) (Urmare)

„Ajutor — ucigașĭ!“ strigă negustorul de cărbunĭ.

Salakin însĕ se aruncă cu tótă greutatea corpului asupra lui, își încleștă degetele împrejurul gâtului, îl sugruma din tóte puterile, ér cu genunchii apăsa cât putea peptul negustorului.

„Acuma vorbesce, strigă, décă poțĭ!“

Negustorul găfăia și horcăia greu, mușca jacheta lui Salakin, se svêrcolia ca pescele sub cuțit și se sforța sĕ-l apuce și pe Salakin de gât. Ghióga o scăpă din mână, rĕmase însĕ acățată cu curéaua de încheiătura mânei și se lovia din când în când de corpul lui Salakin, loviturile acestea nu-i produceau durere, ci gróză...

„Ionel! Ajutor!“ strigă Salakin cu voce sĕlbatică.

Ionel stătea străbătut de frig, și ghemuit între sacii de cărbunĭ; îl cuprinse o gróză, audind strigătul negustorului. El ghici instinctiv, ce se petrece, și își vîrĭ capul și mai adênc între sacĭ. „Am sĕ spun, că am durmit... n'am audit nimica...“ gândia el. Când audi însĕ strigătul de ajutor al tovarășului sĕu, se cutremură în tot corpul și sărĭ din sanie ca fript. Ca fulgerul îi trecu prin minte gândul, că décă negustorul de cărbunĭ va birui pe Salakin, atuncĭ îl omóră și pe el. Și când veni la cei doi ómenĭ, carĭ se țineau încolăcițĭ, când vĕdu fața plină de sânge, dér încă tot négră a negustorului de cărbunĭ și ghióga la încheietura mânei drepte, ér mâna întindêndu-se convulsiv după ea, ca sĕ o apuce, prinse brațul drept al negustorului și începu sĕ-l sucéscă și sĕ-l frângă...

Calul cu ochii lui blândĭ și trișțĭ tropăia dând din cap prin zăpadă și trăgea sania înainte cu cei trei ómenĭ, carĭ se svîrcoliau găfăind și scrâșnind din dințĭ; celălalt cal se desfăcu și fugi lăsându-șĭ tovarășul singur...

7.

Când Ionel, după luptă, scăldat în sudorĭ își veni în fire, dise îngrijat către Salakin: „Uite — unul din cai a fugit!“

„N'are sĕ ne spună la nimenĭ!“ mormăi Salakin, ștergêndu-șĭ sângele de pe obraz.

Calmul lui Salakin îl liniștĭ și pe Ionel. „Frumósă ispravă am făcut“ dise el, arătând cu capul spre negustorul de cărbunĭ.

„Mai bine, că l'am omorît noi pe el, de cât sĕ ne fi omorît el pe noi“ rĕspunse Salakin liniștit și adaogă în ton indiferent: „Acuma sĕ-l desbrăcăm — tu vei căpĕta blana, eu mantaua. Trebue sĕ ne grăbim, căcĭ póte sĕ ne vină în drum, orĭ sĕ ne ajungă cineva...“

Ionel începu sĕ întórcă pe negustorul de cărbunĭ, ajută la desbrăcat, uitându-se spre tovarășul sĕu ca sĕ vadă, óre în adevĕr nu simte frică?

Felul liniștit și așa dicênd comercial cu care Salakin trata pe ucisul, provocă în Ionel o sensație ciudată: Se simția umilit și avea respect față cu el. Și mai mult se mira de fața ciupită a lui Salakin, care svicnia cu un fel de mulțumire, ér ochii lui tradau o bucurie estraordinară. In învălmășala luptei Ionel își perduse căciula — Salakin luă căciula negustorului și întindêndu-o lui Ionel, dise: „Pune-o în cap, ai pute sĕ recescĭ!“ Apoi scotocĭ buzunarele victimei și o făcu acésta cu atâta dibăcie, de par-că tótă viéța sa numai cu asasinate și jafurĭ s'ar fi îndeletnicit.

„Trebue sĕ ne gândim la tóte“, dise el desfăcênd baierile pungei. „Uite aicĭ— un galben — cincĭ ruble — mai mult — șépte și jumĕtate.“

„Salakin,...“ începu Ionel sfiicios și se uită cu ochĭ lacomĭ la galben.

„Hai?...“ întrebă Salakin și aruncă o privire spre Ionel. „Îțĭ trebue?... Ia-l.“

Salakin dedu galbenul lui Ionel și mormăi: „De ăștia o sĕ căpĕtăm noi destui. Haidi! Hai! Mârțogă! Di înainte!“ Și Salakin lovi cu palma spatele calului.

„Nu de galbĕn mĕ durea capul“, dise Ionel, „voiam numai sĕ te întreb...“

„Ce?“

„Décă asta-i întâia ta ispravă de felul acesta?...“ și Ionel arătă cu mâna spre corpul desbrăcat al negustorului de cărbunĭ.

dreptul de a stabili şi aḑĭ şi în viitor conducerea, comandamentul şi organisaţia internă a armatei aşa cum doresce el a le stabili pe basa autorisaţiei ce i-s'a dat în legea pactului. Décă însĕ sunt în parlamentul maghiar ómenĭ, carĭ voesc sĕ tragă la îndoélă acest drept discreţional, *cu aceia nu ne solidarisăm*"....

Probleme economice.*)

(Reuniunĭ de credit şi economii. Societăţĭ cooperative de producţiune şi desfacere.)

— Urmare. —

Aşa de esemplu, ce rost are înfiinţarea de băncĭ românescĭ în Vad („Unirea") şi în Veneţia-de-jos, („Vineţeana") când la mijloc se află Şercaia, comună mare cu oficiu postal, telegraf, pretură, judecătorie de cerc, carte funduară, două oficii silvanale, fermă model a statului, şi când Şercaia situată la încrucişarea a 5 marĭ drumurĭ, artere de comunicaţiune şi strategice importante, formézâ centrul unui cerc întreg — şi acolo rĕmân stăpânĭ absoluţĭ Saşii şi aḑĭ-mâne Evreii?! Tóte comunele din acel ţinut sunt pure românescĭ — centrul este pe jumĕtate românesc. Pe terenul economic-agricol se produce mult ovĕs şi fên şi póme în localitate şi împrejurime. Era deci loc de a forma o puternică bancă orĭ *societate cooperativă românéscă* la centru, care sĕ atragă şi concentreze în mânile ei întréga pruducţiune brută a regiunei, şi sĕ atragă la sine şi muşteriiĭ şi negustorii streinĭ pentru desfacerea mai cu preţ a productelor, care eventual sĕ pótă da avansurĭ şi împrumuturĭ pe producte ca gagiŭ la particularĭ în cas de strîmtorare şi nevoie, ér ţĕranul sĕ nu mai fie silit sĕ-şĭ arunce produsul pe nimica celui dintâiŭ Evreiaş, ce i-se ivesce. Este sciut, că negustorii strĕinĭ tratézâ mai uşor cu o bancă orĭ societate, decât cu 100—200 de micĭ producĕtorĭ, împrăsciaţĭ în 10—20 de sate.

Insĕ în casul de faţă, şi multe altele de felul lui, punctul comercial-central rĕmâne isolat, fiind-că este săsesc, şi Românii d'acolo sunt în minoritate şi póte mai sĕracĭ decât cei din satele vecine — boierii şi grănicerii, dér s'a înfiinţat banca „Unirea" în Vad la 7 klm. distanţă de o parte, ér la 18 klm., în Veneţia-de-jos, alta. Ca resultat firesc sĕ ne întrebăm acum: Ce negustor strĕin se va duce după producte în Vad, unde la sigur nu găsesce sĕ cumpere nicĭ 1—2 vagóne, şi apoi ce sĕ caute acelaşĭ negustor orĭ altul în Veneţia-de-jos, unde nu va găsi póte nicĭ atâta?!

Atarĭ casurĭ sunt şi putem cita mai multe — băncile „Plugarul", „Mielul", „Bradetul", etc. Alte folóse şi avantagii marĭ ar oferi banca în centru comercial şi politic, când întréga producţiune a regiunei, adunată orĭ consemnată într'un singur punct şi egal de bine îngrijită, curăţită, fasonată de la 10—15—20 comune şi la disposiţia şi sub garanţia unei singure instituţiunĭ, băncĭ, societăţĭ productive!

România, după lungĭ şi costisitóre esperienţe, a reuşit sĕ concentreze producţiunea unei ţĕrĭ întregĭ şi întregul sĕu comerciŭ de cereale în 3 puncte principale — în docurile sale de la Galaţĭ, Brăila şi Constanţa, şi tóte cheiurile liniilor ferate laterale în direcţiunea Dunărei s'au dovedit în urmă a fi de prisos şi cheltuelile neproductive. Preţul grânelor şi porumbului îl dictézâ şi rupe aḑĭ Brăila şi mâne poimâne Constanţa.

Cu unul doi póte trata orĭ ce care negustor şi casa de esport, eventual şi de la distanţă prin postă, telegraf, asupra ruptórei preţului, dér nu stă de vorbă cu o sută şi o mie de micĭ producĕtorĭ. Aceştia astfel sunt avisaţĭ la Evreul din sat — orĭ din tĕrgul de aprópe, şi acela-i la o parte însemnată din beneficiul, ce l'ar puté căpĕta şi avea producĕtorul. Apoi odată marfa arvunită şi acceptată, este indiferent, décă la predare ea se încarcă tótă din centru — din magasiile şi depositele băncei, — orĭ direct de la producĕtorĭ, — destul numai sĕ fie de aceeaşĭ calitate şi sĕ se umple vagonul. Dér pe acéstă cale se vor esclude o mulţime de samsarĭ, grănarĭ, comisionarĭ şi tot felul de speculanţĭ intermediatorĭ.

Băncile nóstre numai prin concentrarea şi ameliorarea producţiunei naţionale şi prin îndrumarea poporului pe calea progresului şi a culturei raţionale vor puté aduce folóse reale pentru ridicarea bunăstărei materiale şi economice a poporului, şi vor binemerita pentru el în sensul larg al cuvĕntului *Chiria deşteptă pe cărăuş*. Şi ceea-ce i-a lipsit până acum, a fost îndrumarea pe calea cea bună.

Fie-ne permis de a reproduce acum şi unele părţĭ umbróse ale activităţii şi fiinţei băncilor, după modul de gestiune de pân'acĭ. Ne vom limita la 2 casurĭ concrete.

Comuna *Vadul* aprópe nu era de loc datóre, până ce nu şi-a înfiinţat banca proprie. Comuna a ridicat pe spesele proprii o biserică monumentală, şcólă care îi face onóre, locuitorii şĭ-au făcut casele masive de piétră şi clădirile economice sistematice după vre-o 2 focurĭ grozave, s'au recules cu toţii, şi fără a face datorii. Vadul trecea şi trece drept una din comunele nóstre românescĭ *de frunte* ca arangiament, curăţenie şi ordine esteriórâ. C'un cuvĕnt un sat, fost grăniţeresc de model, care după esterior ia concurenţa cu orĭ-ce sat românesc — şi aceste schimbărĭ pe calea progresului s'au făcut fără de a face şi avé datorii de vre-o importanţă, fie comuna, fie particularii. În cas de nevoie urgentă, ţĕranii se ajutau între ei şi făceau eventual micĭ împrumuturĭ între ei orĭ la alţĭ sĕtenĭ din satele vecine, şi pentru dobênda banilor, zălogeau creditorului un pământ două cel mult, până putea sĕ-l scótă, dér încolo le rĕmânea moşia întrégă pentru hrană şi susţinerea familiei, şi stingerea datoriei.

Aşa era atuncĭ, dér nu mai este astăḑĭ. De când cu banca în sat — sunt *datorĭ vênduţĭ* aprópe satul întreg, şi nu sciu cum şi de când, şi muncesc aprópe anul întreg mai numai pentru dobêndĭ şi stingerea datoriei cătră băncĭ. Multe familii fruntaşe sunt cu totul ruinate, şi unele au trebuit sĕ ia lumea în cap, din causa datoriilor la bancă, contractate şi acordate cu prea multă uşurinţă pentru a face pomenĭ, logodne, nunţĭ pompóse, a-şĭ cumpĕra pentru fete şi neveste fel de fel de găteli, cu deosebire în mătăsurĭ ca sĕ fie în curentul modei — pe când mumele şi străbunele lor, se împodobeau mai simplu şi tot aşa cu gust în haine şi pânzeturile făcute de casă. La o lichidare forţată a băncei, ar rĕmâné mare parte din familiile din sat, *pe drumurĭ*. Şi apoi ce garanţie morală şi materială pot inspira conducĕtorii, consiliul de administraţie şi censorii, când o bancă este avisată la o singură comună, unde lipsesce o clasă cultă mai numĕrósă şi prea uşor banca póte sĕ ajungă pe mână şi la discreţiunea totală a unei singure familii, clice de interese etc.?! De aci urmézâ şi după a nóstră pĕrere că înfiinţarea unei băncĭ, avisată la o singură comună orĭ cât de mare ar fi, *este greşită* şi în interesul prosperităţii şi a siguranţei creditorilor ca şi a debitorilor ei, este mai bine sĕ fie estinsă la mai multe comune cel puţin la 3—4 ca sĕ pótă recruta personalul de administraţie independent, nu ómenĭ de paie.

(Va urma.)

*) A se vedé Nrii 34, 35, 36 ai „Gaz. Trans." din anul 1903.

O voce austriacă.

Am amintit erĭ de un articul remarcabil al ḑiarului „*Wehr-Zeitung*" din Viena, care este inspirat de ministrul de rĕsboiŭ şi de cercurile superióre ale armatei comune, cu privire la contra-manifestaţiunea ce s'a făcut în şedinţa de Sâmbătă a camerei ungare, ca rĕspuns la manifestaţia camerei Seniorilor din Viena pentru unitatea armatei şi la protestul ei contra nisuinţelor şovinişte de a introduce „separatismul maghiar" în armată.

După ce afirmă, că declaraţiile făcute în camera Seniorilor din Viena au produs mare mânie în tabĕra şoviniştilor şi că acésta e cea mai vie dovadă despre importanţa lor seriósă, „*Wehr-Ztg.*" ḑice între altele:

„Cel ce crede, că e necesar sĕ dovedéscă, că nu-i e frică, acela dă sĕ se cunóscă deja, că e cuprins de temere".

...E caracteristic, ḑice mai departe, că şi ministru-preşedinte ungar Szell începe a deveni *corect* faţă cu Austria şi cu ministrul armatei sale teritoriale — ceea-ce până acum n'a prea fost obiceiul sĕu.

„Ce s'a întêmplat" — continuă „W. Ztg." — „că domnii şoviniştĭ din camera ungară sunt de-odată aşa de indispuşĭ şi că d-l Szell se avêntă la fapta cea mare de a justifica aserţiunea făcută de ministrul Welsersheimb şi în vorbirile conducĕtorilor partidelor din camera Seniorilor austriacĭ?"

Este, ḑice, efectul manifestaţiei energice a Austriacilor în contra pretensiunilor separatiste ale Ungariei.

Arată mai departe, că Austria nu de aceea plătesce două din trei părţĭ*) a cheltuielilor pentru susţinerea armatei comune, ca acésta sĕ devină obiectul esperimentelor şoviniste. Aceste esperimente de altfel sunt numai de natură a întări curentul antimaghiar, ce s'a născut de mult în Austria, din consideraţia acésta.

„Intr'o ḑi", continuă „W. Z.", „Ungaria ar puté fi constrînsă se se ţină de vorbă şi ar puté fi rugată cu tótă prevenirea de a-se hotărî. Una din două: Orĭ va voi sĕ plătéscă suma modestă de a treia parte pentru propria armată şi în schimb sĕ renunţe la organisarea unei armate în armată, orĭ décă nu, va trebui sĕ se gândéscă a'şĭ susţiné propria armată ungară, dér acésta, décă e cu plăcere, pe propria sa cheltuiélă".

Ca Ungaria sĕ pórte însăşĭ tóte cheltuelile pentru partea ungară a armatei, nu se va puté decide — ḑice „W. Z." — nicĭ unul dintre cetăţenii ungarĭ cu judecată. Acésta ar involva un pericol serios pentru starea economică a ţĕrii.

„Ungaria pentru a treia parte, ce o plătesce, póte fi îndreptăţită a pretinde ca armata sĕ fie bine pregătită pentru apĕrarea imperiului. Ungaria însĕ nu este îndreptăţită a pretinde străformărĭ însemnate în armata comună numai în interesul Ungariei, care vrea sĕ se sustragă de la orĭ ce comuniune cu Austria".

In casul acesta având propria armată pe cheltuiéla ei, Ungaria va înceta *eo ipso* de a mai avé preponderanţă în afacerile comune ale imperiului.

„Manifestaţia camerei Seniorilor austriacĭ — încheie „Wehr-Ztg." într'un ton ameninţător, — este numai un simptom al marei schimbărĭ, ce s'a produs în vederile totalităţii Austriacilor atât de răbdurii. Ea denotă, că Austriacii au ajuns a cunósce, că Ungaria a tras folóse prea îndelungat şi peste ce era licit din posiţiunea sa aşa de slabă economică şi aşa de tare politică în statul dualistic, şi că este timp sĕ se aplice cotul şi sĕ se arate, că două din trei părţĭ fac mai mult, de-

*) Inţelege cuota anuală a cheltuielilor comune 70% faţă de 30% ale Ungariei — Trad

---

„Nătărăule!" rĕspunse Salakin rîḑênd „Ce creḑĭ, că sunt un tâlhar?"

„Vorba vine, fiind-că te-am vĕḑut cum l'ai desbrăcat aşa repede!"

„Nicĭ un om viu nu e aşa greu de desbrăcat, d'apoi unul mort."

De-odată începù Salakin sĕ se clatine şi se prăvăli la picióre lui Ionel. Ionel se cutremură, ca şi cum ar fi căḑut pe neaşteptate în apă rece...

„Nu-i nimic!" mormăi Salakin, prinḑêndu-se de picióre lui Ionel. Faţa lui era vĕnătă, ér ochii tulburĭ şi fără espresiune.

„M'a nimerit cu plumbul în spate — de aicĭ vine totul — nu puteam rĕsufla... o sĕ trécă..."

„Ieremia!" ḑise Ionel cu glas tremurător. „Haid sĕ ne întórcem..."

„Unde?"

„Sĕ ne întórcem în oraş. Mi-e frică."

„In oraş nu putem merge. „Stai sĕ mergem înainte, sĕ vindem calul, apoi sĕ mergem la Mafteiu..."

„Mĭ-e frică!" rĕspunse Ionel.

„De cine?"

„O sĕ o păţim, frate! Ce o sĕ iasă de aicĭ? Ce am făcut?"

„Ba se te ia dracul!" strigă Salakin şi ochii luĭ străluciau în mânie.

„Ce sĕ păţim? — Ce va sĕ ḑica asta? Séu póte creḑĭ, că noi suntem cei dintâiŭ, carĭ am omorît un om? Nu s'au mai întêmplat asemenea lucrurĭ?"

„Nu fi mânios", ḑise Ionel aprópe plângênd, vĕḑênd, că faţa tovarăşului lua o espresiune desperată.

„Cum sĕ nu fiu mânios?" rĕspunse Salakin. „Aşa o istorie!..."

„Bagă de sémă, ce facem!" ḑise Ionel stăruitor, tremurând în tot corpul şi uitându-se fricos împrejur. „Unde ne ducem?"

„Bine ḑicĭ", rĕspunse Salakin, apucând pe cel ucis de mână. Apucă-l tu de picióre. Trebue sĕ-l dăm la o parte."

Ionel se feria sĕ nu se uite în faţa mortului, îl apucă de picióre, dér nu putù sĕ nu se uite şi vĕḑù în locul feţei ceva vĕnăt, rotund şi înfiorător.

Sĕ săpăm o grópă şi sĕ-l învĕlim cu zăpadă.

Amêndoi se apucară de lucru şi săpau în zăpadă o grópă. Calul stetea nemişcat, par' că ar fi împetrit cu capul întors spre dênşii.

„Gata. Sĕ plecăm mai departe!"

„Incă nu-i gata!

„Ce nu-i gata!"

„Nu veḑĭ că se vede grămada?"

„Acuma nu mai avem timp."

Se urcară în sanie şi plecară, ţinêndu-se strînşĭ unul lângă altul. Ionel se uita mereu îndĕrĕt. I-se părea, că merg prea încet şi grămada de zăpadă par'că nu voia sĕ dispară din orisont.

„Mână mai repede", ḑise Ionel cătră Salakin, apoi îşĭ închise ochii şi îi ţinù aşa mai mult timp. Când îi deschise i-se părù, că încă tot vede grămada de zăpadă.

„O Ieremia! ai sĕ veḑĭ că o sĕ ne mérgă rĕu!"

„Ah! ce tot vorbescĭ! Acuma vindem calul şi pe urmă ne întórcem în oraş. Acolo pot sĕ ne caute. Dér étă că sosim în Wişenki".

Drumul ducea în jos într'o vale. Pe amêndouĕ marginile drumului erau nisce arborĭ negri, despoiaţĭ. Un corb trecù peste capetele lor croncănind. Cei doi tovarăşĭ se uitară unul la altul spăriaţĭ.

„Bagă de sémă Salakin", ḑise Ionel.

8.

Intrară cu sgomot şi rîḑênd în cârciumă.

„Prietine", ḑise Salakin cătră cârciumar, „tórnă câte un pahar."

„Asta se póte!" rĕspunse ţĕranul, un om înalt cu pĕrul negru, care stătea după tejghea. El se uita la Ionel prietinos şi cu ochii sincerĭ, aşa că acesta rĕmase încremenit în mijlocul cârciumei şi se încerca sĕ surîdă.

„Pe aicĭ e obiceiul", începù cârciumariul, punênd paharul de rachiu înaintea lui Salakin, „ca ómenii, când intră într'un local, sĕ ḑică „bună ḑiua" séu „dea D-ḑeu bine!... Venitĭ de departe?"

„Noi? Nu tocmai, adecă.... ce sĕ ḑic... aşa, cam de vre-o trei-ḑecĭ de werste", rĕspunse Salakin.

„Din care parte?

„Uite, dintr'acolo!" şi Salakin arătă cu mâna spre uşa cârciumei.

„Va sĕ ḑică, sunteţĭ din oraş?" întrebă cârciumarul.

„Aşa este! — Vino, Ionel, bé şi tu!"

„Asta-i fratele tĕu, căruia îi ḑicĭ Ionel?"

„Nu!" rĕspunse Ionel. „Cum sĕ fim noi fraţĭ?"

(Va urma.)

cât una a treia parte. Și acéstă cunoscință ĭi va duce pe Austriacĭ la hotărîrea de a voi sĕ fie și ei ceva în acest imperiu și de-a validita poftele sănătóse separatiste ale celor douĕ treimĭ, față cu a treia parte...“

SCIRILE DILEI.

— 18 Februarie v.

Capitalurile francese în România. Principalele, case francese din România se ocupă cu exportul cerealelor. Esistă 23 case cu un capital de 77 milióne francĭ. Proprietățile francese represintă 5 milióne și capitalele angajate de către francesĭ la Banca Națională a României și la Dacia represintă 72 milióne. Intreprinderile miniere principale au un capital total de 6 milióne. Franța posedă în fine pentru 318 milióne francĭ, décă nu chiar mai mult, titlurĭ de rentă română, carĭ produc 4 și 5 la sută. Cele 438 milióne capital frances din România se repartiséză ast-fel: comerciu 7.000.000, proprietățĭ 5.000.000, credite și băncĭ 71.000.000, mine 6.000.000, industrie 21.000.000 și dătoria publică 328.000.000.

Fantoma „panslavismului“. Foile unguresci îșĭ alarméză din nou cetitorii cu scirĭ late și umflate despre pretinsul pericol al „panslavismului“ în Ungaria de nord. Nisce simple representații teatrale, concerte și petrecerĭ, ce le-au aranjat Slovacii, sunt presentate de șoviniștĭ ca tot atâtea demonstrațiunĭ contra maghiarismului. Indemnul, ce li-se dă Slovacilor de a ține la limba și obiceiurile lor străbune, e socotit din partea adversarilor ca „nepatriotism“. Și pentru-ca lucrul sĕ-și aibă și partea sa practică, s'a pornit în sînul „patrioților“ din slovăcime mișcarea, de a cere de la autoritățĭ sĕ oprescă în viitor aranjarea de representații și petrecerĭ slovăcescĭ. Societatea „Liptomegyei Magyar Szövetség“, care s'a format de curênd, va face pașĭ în privința acésta și în adunarea generală, ce o va ține dilele viitóre, va discuta și asupra modalităților prin carĭ s'ar puté contrabalansa „representațiile naționaliste“.

„Timișana“, institut de credit și economii în Timișóra, 'șĭ va ține adunarea generală în 18 Martie st. n. Din raportul direcțiunii, menit a fi presentat adunării acționarilor, resultă, că institutul a realisat în 1902 profit curat în sumă de 30,779 coróne 93 banĭ, din carĭ 28.000 cor. vor fi a-se da acționarilor ca 5% dividendă, 2.301 coróne 28 banĭ la diferitele fondurĭ și funcționarilor, în proporția provĕdută în statute, ér restul de 478 coróne 65 b. e destinat spre scopurĭ culturale și de binefacere.

Archiducele Iosif a împlinit erĭ etatea de 70 anĭ. Din incidentul acesta publicul din Budapesta l'a felicitat printr'o adresă.

Pentru masa studenților românĭ din Brașov au întrat: de la *„Parsimonia“* institut de credit și econ. în Bran *50 cor.*, de la Andreica și Gurgău, studențĭ, *2 cor.* de la *„Detunata“* institut de credit și econ. din Bucium *30 cor.* Priméscă marinimoșii donatorĭ cele mai călduróse mulțămite. — *Direcțiunea școl. medii gr. or. române.*

Ministrul Wlassics și carierele. Sĕptĕmâna trecută ministrul de culte și instrucțiune publică, Dr. Iuliu *Wlassics*, a dat o circulară tuturor directorilor de școle medii, în care dispune, ca profesorii sĕ fie mai stricțĭ la clasificarea elevilor din clasa a patra, avênd în considerare nu numai mĕsura de cunoscințe, pentru-ca cei admișĭ în clasa a cincea sĕ pótă înțelege studiile predate în acéstă clasă, ci mai ales talentul și inclinațiunea elevilor pentru studiile mai înalte, pentru-ca ast-fel — pe cei nu destul talentați, sĕ-i pótă advertisa de cu bun timp, ca sĕ-și alégă alte cariere, pe carĭ sĕ pótă deveni membri folositorĭ societății și sĕ se pótă ferici și în lipsa de înalte facultățĭ spirituale. Acesta e cuprinsul circularei, care sună și la adresa părinților, și mai ales la adresa lor, căcĭ — în adevĕr — prea mult se sbat sĕ-șĭ facă copiiĭ „domnĭ“ fără a ține cont de talentul și inclinațiunile copilului. Sunt atâtea cariere onorabile și — unele cu mult mai rentabile, decât așa disele cariere „domnescĭ“, de pildă comerciul, industria, miliția, etc. pe carĭ mulțĭ dintre tinerii noștri s'ar puté ferici și ar puté sĕ devină membri folositorĭ némului.

Fóie maghiară nouă în Sibiiu. Sub titlul *„Nagyszeben és Videke“* apare în Sibiiu, cu începere de la 1 Martie n. o fóie nouă unguréscă, redactată — dice „T. R.“ — de mai mulțĭ profesorĭ de la gimnasiul de stat de aci. Numĕrul prim, primit astădĭ, aduce la loc de frunte un articol-program, în care se dice, că scopul întemeiătorilor acestei gazete este: „a servi cu credință și onestitate interesele maghiarimei din Sibiiu și împrejurime, propagând pacea, înțelegerea și bunăvoința.“ Noul diar apare de douĕ-orĭ pe sĕptĕmână, Joia și Dumineca, și costă la an 10 coróne.

Autoritățile austro-ungare au cerut căutarea lui Teodor Matczuk, bănuit a fi în România, și care are a lua suma de 200.000 coróne, rĕmase lui moștenire de la o rudă a sa.

Un grup de 12 sub-ofițerĭ românĭ carĭ au luat parte la campania din 1877—1878 pentru independență, au luat hotărîrea, ca pe diua de 15 Maiŭ c. sĕ se ducă în corpore la capela română de la Grivița, spre a depune douĕ coróne de stejar pe mormintele fraților căduțĭ pe câmpul de luptă, și o alta pe mormêntul camaradilor rușĭ. In acest scop, au făcut cerere ministerului de rĕsboiŭ. spre a-le înlesni călĕtoria pe calea ferată gratuit.

In atențiunea comercianților de lemne și a celor ce se ocupă cu industria de lemn: In biuroul camerei de comerciu și industrie din Brașov se află afișat un tablou compus de către ministeriul de agricultură asupra materialelor de lemne oferite spre vîndare de către proprietarii de pădurĭ din Ungaria pe anul 1903.

»Albina«

institut de credit și economii în Sibiiu.

Raportul consiliului de administrațiune către adunarea generală a acționarilor din 21 Martie 1903.

Onorată adunare generală!

Relativ la gestiunea anului espirat, ne luăm voie a vĕ presenta următorul raport.

Deși în general situațiunea economică, care de anĭ de-arândul se tot deterioréză în patria nóstră, nicĭ în anul espirat nu s'a ameliorat, afacerile institutului nostru au progresat în toțĭ ramii principalĭ.

Anume:

Depunerile spre fructificare s'au sporit cu k 433,000;

Imprumuturile hipotecare cu 150,000 coróne.

Imprumuturile cambiale cu 667,000 coróne.

Imprumuturile țĕrănescĭ pe obligațiunĭ cu k. 137,000.

Și décă cu tóte acestea profitul net este numai cu k. 4585 mai mare, decât în anul precedent, causa este, că noi, profitul realisat din ieftinătatea capitalului l'am împărțit cu clientela nóstră, reducênd în mod considerabil etalonul intereselor în toțĭ ramii de operațiunĭ.

Clientela nóstră, care stă eminamente din micĭ proprietarĭ, a suferit și încă sufere din causa epizootiei, care a tras după sine și oprirea târgurilor, singurul mijloc, care dă țĕranului posibilitatea de a-și acoperi nĕcazurile. Cu considerare la acéstă calamitate elementară am fost necesitați sĕ fim indulgențĭ cu debitorii restanțierĭ și sĕ le acordăm respirii estra-ordinare.

Cursul efectelor s'a urcat în mod considerabil, și astfel fondul special de reservă, în care se contéză profitul de curs al efectelor, deși am amortisat din ele dubiósele și perderile avute la realitățĭ cumpărate, a crescut cu 29,467·50 coróne.

In cursul anului espirat și anume la 31 Octomvrie, d-l *Leontin Simonescu* a renunciat la postul sĕu de membru al direcțiunei. Locul devenind vacant prin acéstă renunciare, direcțiunea în virtutea § lui 37 de statute, l'a întregit în mod provisor, până la proxima adunare generală, cu d-l director seminarial *Dr. Eusebiu Remus Roșca.*

După ordinea vechimei espiră mandatul d-nului *Elia Trăilă* și espiră și al fostului membru *L. Simonescu* înlocuit acum cu d-l *Dr. Eusebiu R. Roșca.*

De asemenea espiră mandatul comitetului de supraveghiare.

La rêndul sĕu vețĭ binevoi decĭ a alege *doi membri* în direcțiune cu mandat pe 6 anĭ și *cincĭ membri* în comitetul de supraveghiare, cu mandat pe trei anĭ.

In sensul §§-lor 36 și 57 din statute membrii eșițĭ se pot realege.

In raportul nostru către adunarea generală din 1900 am dat espresiune energică indignațiunei nóstre pentru incualificabila îndrăsnélă a unor corespondențĭ de diare, carĭ fără nicĭ un temeiŭ mereu însinuă în pressa maghiară institutul nostru, că ar urmări scopurĭ politice și ar tinde la deposedarea elementul maghiar din Transilvania, insinuărĭ de carĭ apoi ca de armă politică contra Românilor și a băncilor române se *folosesc șoviniștii în parlament și la guvern și în întrunirĭ publice.*

Am declarat de *„calomnii tendențióse“* tóte afirmările de acéstă natură, provocând pe ori și cine *sĕ arate măcar un cas numai,* pentru care institutul nostru *cu al cărui ajutor multe familii maghiare și-au acuirat averĭ considerabile* — ar merita imputările ce cu atâta ușurință i-se fac.

Dovedĭ de acéstă natură *nimenĭ n'a produs și nu póte produce,* calomniile însĕ n'au încetat, ci se debitéză mereu, agitând pe publicul maghiar neorientat, contra băncilor române, în primul rênd contra institutului nostru, și provocând guvernul și legislativa, ca sĕ iee mĕsurĭ *escepționale* contra băncilor române, ca contra unor instituțiunĭ periculóse pentru elementul maghiar și pentru stat.

Fața cu acest curent bolnăvicios, pe care numai timpul îl póte vindeca, nu ne rĕmâne alta, decât ca aci în fața d-vóstră și în audul lumii nepreocupate *sĕ dăm espresiune regretelor nóstre,* că încă tot se mai află individĭ, carĭ fără nicĭ un motiv binecuvêntat, mai vîrtos pentru scopurĭ politice, se folosesc de astfel de *arme nedemne de bărbați serioșĭ* și insultătóre pentru institutul nostru.

(Va urma).

Scrisórea împĕratului german.

(Impĕratul Wilhelm și revelațiunea divină).

— Fine. —

A fost amestecul direct al lui Dumnedeu, care făcŭ sĕ se renască acest popor. Și așa se petrece acésta în cursul secolelor, până ce vine Mesia, cel anunțat de profețĭ și de psalmist: *Revelația cea mai mare a lui Dumnedeu în lume!* Căcĭ el apărŭ în însușĭ fiul; *Christos este Dumnedeu! Dumnedeu în chip de om.* El ne-a salvat, el ne conduce, el ne atrage sĕ-l urmăm, noi simțim focul lui cum arde în noi, simțim cum ne întăresce mila lui: cum ne sdrobesce nemulțămirea lui și cam ne mântue intervenția lui. Sigurĭ de biruință, întemeiațĭ numai pe cuvêntul lui, străbatem noi prin muncă, batjocură, calamitățĭ, miserie și prin mórte, căcĭ *într'ênsul avem cuvêntul revelat al lui Dumnedeu și Dumnedeu nu minte nicĭ odată.*

Etă părerea mea asupra acestei chestunĭ. Cuvêntul a devenit pentru noi toțĭ Evangelicii prin Luther, ér *Delitzsch* ca bun teolog, n'ar trebui sĕ uite că marele nostru Luther ne-a învĕțat sĕ cântăm și sĕ credem *„Das Wort sie sollen lassen stahn“* (Cuvêntul sĕ-l lase sĕ stea). Pentru mine este un lucru de sine înțeles, că vechiul testament conține un numĕr mare de pericope, carĭ sunt de natură curat omenéscă-istorică și nu sunt „cuvêntul revelat al lui Dumnedeu“: Sunt zugrăvirĭ curat istorice despre întîmplărĭ de tot felul, carĭ s'au săvîrșit în viața poporului lui Israel pe terenul politic, religios, moral și spiritual, ca d. e, actul legiferării în Sinai care nu póte fi privit ca inspirat de Dumnedeu, de cât în mod simbolic, când Moise a trebuit sĕ apeleze la împrospătarea unor paragrafĭ de lege póte cunoscuțĭ din bĕtrânĭ (probabil luate din *codicele lui Hammurabi*), spre a strînge și lega organisația poporului sĕu, în constituția sa cam laxă și cu puțină forță de resistență. Aicĭ istoricul póte din sens sĕu din text sĕ construéscă eventual un nex cu legile lui Hammurabi, amicul lui Abraham, care după logică ar puté fi corect; acésta însĕ n'ar puté rĕsturna faptul, că Dumnedeu l'a îndemnat la acésta pe Moisi și prin urmare s'a revelat poporului lui Israel — de aceea părerea mea este, *că bunul nostru profesor în viitor mai bine sĕ evite a invoca și discuta religiunea ca atare la conferențele sale, ce le va ține în sînul societății nóstre* — însĕ pe de altă parte se espună liniștit și în viitor ceea-ce din relgiunea, moravurile etc. Babilonienilor se aduce în legătură cu vechiul testament.

Incât pentru mine, resultă următórea conclusiune: a) Cred într'unul Dumnedeu. b) Noi ómenii avem nevoie, spre a-l face cunoscut, mai ales copiilor noștri de o formă. c) Acésta formă este până acuma vechiul testament în actuala lui constituție (Überlieferung). Forma acésta de sigur se va schimba în mod esențial în urma cercetărilor, inscripțiilor și săpăturilor; asta nu impórtă, precum nu impórtă nicĭ aceea, că o bună parte din nimbul poporului ales se pierde; simburele însĕ și conținutul rĕmâne același: Dumnedeu și lucrarea sa! *Nicĭ-odată religiunea n'a fost resultatul sciinței, ci un eflux al inimei și esistenței omului din contactul sĕu cu Dumnedeu.* Cu mulțumire cordială și multe salutărĭ, al d-vóstră pururea credincios amic

(ss) *Wilhelm.* I. R.

P. S. Puteți da acestor rîndurĭ publicitatea cea mai largă; cine vré, sĕ cetéscă.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 3 Martie. Pedépsa de arest a lui Dr. *Eug. Lassel* (2 lunĭ) a fost cassată în ședința de adĭ a Curiei, rĕmânênd sĕ plătéscă numai amenda de 300 coróne.

Viena, 2 Martie. O vie sensație a produs aicĭ scirea din Constantinopol, că Sultanul a numit pe inspectorul general al Macedoniei în persóna lui Himi-pașa. Décă Turcia nu se va abate de la numirea acésta, ea ar zădărnici întréga operă de pace a puterilor.

Genua, 2 Martie. Diarul de aicĭ *„Caffaro“* e informat, că în cercurile parlamentare italiene se menține scirea, că guvernul italian a dat mână liberă Austro-Ungariei în Balcanĭ, ér în schimb Italia sĕ capete Triento, mai departe s'a invoit la ocuparea Tripolisului.

„ALBINA“ institut de credit și de economii

Filiala Brașov.

Conspectul operațiunilor în luna lui Faur 1903

Intrate:

Numĕrar cu 1 Faur 1903 .	cor.	26,345·94
Depunerĭ spre fructificare	„	173,668·88
Cambii rescumpĕrate . .	„	334,021·82
Conturĭ curente	„	70,410·25
Imprumuturĭ pe efecte și alte imprumuturĭ . . .	„	23,996·50
Imprumuturĭ pe producte .	„	50·—
Monetă	„	366·79
Comisiunĭ, cupóne și efecte	„	15,566·59
Bancĭ	„	46,419·26
Interese și provisiunĭ . .	„	24,236·40
Diverse	„	6,482·44
	cor.	721,564·87

Eșite:

Depunerĭ spre fructificare .	cor.	139,223·—
Cambii escomptate . . .	„	346,067·62
Conto curent	„	39,883·66
Imprumuturĭ pe efecte și alte împrumuturĭ	„	17,392·—
Monetă	„	794·25
Comisiunĭ, cupóne și efecte	„	12,981·13
Interese și provisiunĭ . .	„	1,285·49
Spese și salare	„	3,772·25
Bancĭ	„	75,476·90
Diverse	„	24.145·70
Numĕrar cu 28 Faur 1903	„	60,542·87
	cor.	721,564·87

Dr. N. Vecerdea m. p. dirigent. **C. Aisĕr** m. p. cassar

Iosif Onciou m. p contabil.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 2 Martie n.

Europa: Kantor, Lugoș; Gross, Reghin; Földiák, Deutsch, Kolowrat, Pesta: Rehák, Rosenberg, Fábián, Eckesberg, Viena; Lobel, Bucurescĭ; Grecu, Sinaia.

Orient: Erös, Teiuș; Ionescu, director de teatru Bucurescĭ; Nagy, Kovács, Aiud.

Grand: Gascaria, Craiova; Klinsinzky, Prodo.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureșianu" din Brașov,

se pot procura următórele cărți:

(La cărțile aicĭ înșirate este a se mai adauge e lângă portul postal ar tat, încă 2 banĭ pentru recomandație.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. *George Maior*, profesor de agricultură la școla superióră dela Ferĕstrĕu și la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. *I* ***Agrologia***, sĕu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On Minister de Agricultură al Românie cu decisia Nr 2078 din 1897. Costă *5 corone.*

Vol. II ***Fitotechnia***, sĕu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 corone.*

Vol. III. ***Zootechnia***, sĕu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria și lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 corone.*

Vol. IV. ***Economia Rurală***, sĕu organisațiunea și administrarea moșiilor marĭ și micĭ. Costă *8 corone.*

Cartea d lui prof. Maior se deosebesce esențial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca și pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote țĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinței și technicei agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru școlele poporale compusă de Teodor Roșiu, învĕțător la școla principală română din Lăpușul Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influința imprejurărilor asupra acțiunilor și deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panaite Iosîn. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior. profesor de agricultură și fost estimator espert la banca agricolă. Motto „Sĕrac în țĕră sĕracă". Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

„Cartea Plugarilor" sĕu povestirĭ economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor" etc. scrisă de *Ioan Georgescu.* 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

„Stupăritul", întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începĕtorĭ și pentru toțĭ iubitorii de acest ram al economiei, de *Const. Dimian*, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul cor. 1.60 (cu posta cor. 1.70)

Insoțirile de credit împreunate cu insoțirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de însoțirĭ, de F. W. Raiffeissen. *Edițiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote.* Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conține 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banĭ.)

Grădina de legume, de *Ioan F. Negruțiu*, profesor în Blașiŭ. Pentru poporul nostru. scrierea d-lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinurĭ dinpóme, de *Gr. Halip* prof. Este o carte în care se dau esplicați și invĕțăturĭ amĕnunțite asupra modului cum este a-se face tot feliul de vin din felurite póme. Prețul 40 b. (cu posta 45 banĭ.)

„Sfaturĭ de aur", pentru sĕtenĭĭ români de tótă starea și etatea, de Aron Boca Velcheranu. Prețul 60 b. (plus port 5 b.)

Imbunătățirea stăriĭ sătenuluĭ, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 banĭ (plus porto 5 b.)

„Cultura și îngrijirea grâului", de I. F. Negruțiu. Pr. 14 b. (plus porto 5 b.)

„Economia", pentru școlele poporale, de Teodorŭ Roșu. Prețul 60 banĭ (plus porto 5 b.)

„Buna chivernisală", de Teodor V. Păcățian. Pețul 40 banĭ (plus porto 5 b.)

Cărțĭ pentru comercianțĭ

și funcționarĭ de bancă:

Introducere în contabilitate și contabilitatea înpartidă simplă, *de I. C. Panțu.* O carte bună pentru a învĕța cu ușurință contabilitatea Paginĭ I–VIII + 213. Prețul 2 cor. (+ 20 b. p.)

„Curs complet de corespondența comercială" de *I. C. Panțu.* Conține modele de circulare, scrisorĭ de informațiunĭ, recomandațiunĭ și acreditive: scrisorĭ în comerciul cu mărfurĭ, comisiune și espedițiune; cestiunĭ cambiale. afacerĭ cu efecte, monede, cupóne etc. Prețul 3 cor. 20 b. (+ 20 b. p.)

Al doilea capitol din contabilitatea duplă, de *I. C. Panțu.* Acéstă broșură conține: *afacerile de credit cambial și afacerile de bancă.* Prețul broș. 2 coróne (+ 10 bani porto).

Un capitol din ***Contabilitatea duplă*** de *I. C. Panțu.* Tracteză principiile contabilitățiĭ duple ilustrate cu diferite esemple. Prețul 1 cor. (+ 10 b. p.)

Procent, Promil, Interese și Teoria conturilor curente de *I. C. Panțu.* Arată calcularea intereselor pe anĭ, pe lunĭ și pe ḑile într'un mod practic; sunt mai multe esemple esplicate amĕnunțit. Prețul 80 b. (+ 10 b. porto.)

Călindarul Plugariului.

Se póte procura de la tipografia *A. Mureșianu* — Brașov. Prețul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor și cele poștale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal și Ungaria și lista advocaților românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reușit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm"). Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moș Radu, Legenda pământului și a muncii, de Dim. Dan, „Ăl mai tare om din lume" (poesie în dialect bănățenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este și în acest an bine representată prin următórele articole: „Dușmanii economiei" de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor" de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele" de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor și viilor", „Ce plătesce banul și cum îl crutăm noi?"

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„povețe"*, apoi „Diverse" și în fine „Anecdote și Glume".

Ca adaos sunt și anul acesta o mulțime de anunțurĭ.

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Martie n. 1903

Renta ung. de aur 4%	101 10
Renta de coróne ung. 4%	99 60
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	92 90
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	99.20
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	99.15
Bonurĭ rurale ungare 3½%	93 80
Bonurĭ rurale croate-slavone	99.25
Impr. ung. cu premii	200 —
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	159.—
Renta de hârtie austr.	100.55
Renta de argint austr.	100.55
Renta de aur austr.	121 10
Rente austr. 4% de coróne	101 30
Losurĭ din 1860.	154 30
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.75
Acții de-ale Băncei ung. de credit	738.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	686 50
Napoleondorĭ	19 09
Mărcĭ imperiale germane	117.07½
London vista	240.15
Paris vista	95.50
Note italiene	95.55

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Martie n 1903

Bancnot rom.	Cump.	18.80	Vênd.	18 84
Argint român.	„	18 60	„	18.76
Napoleond'orĭ.	„	18.84	„	18 88
Galbenĭ	„	11.20	„	11 30

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei."

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și străinătate:	
Pe trei lunĭ ..	6 cor.	Pe trei lunĭ ...	10 fr.
Pe șése lunĭ ..	12 „	Pe șése lunĭ...	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România și strĕinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șése lunĭ .	2 „	Pe șése lunĭ ..	4 „
Pe trei lunĭ. .	1 „	Pe trei lunĭ ..	2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI."